

RIKSDAGENS PROTOKOLL

1956

ANDRA KAMMAREN

Nr 5

7—8 februari

Debatter m. m.

Tisdagen den 7 februari

	Sid.
Svar på interpellation av herr Jansson i Kalix ang. byggande av en riksväg mellan Sädvalupe inom Arjeplogs kommun och Graddis vid norska gränsen.....	3

Onsdagen den 8 februari

Svar på frågor av:

herr förste vice talmannen Skoglund ang. beskattningen av arealbidrag för skördeskador.....	10
herr Widén ang. den långa väntetiden för erhållande av resultaten från tagna blodprov.....	11
herr Nihlfors ang. översyn av de statliga avlöningsförfattningarna	12
Interpellation av fru Ewerlöf ang. den pågående utredningen av frågor rörande djurplågeri.....	14

Samtliga avgjorda ärenden

Onsdagen den 8 februari

<i>Statsutskottets</i> utlåtande nr 1, ang. anslagen till hov- och slottsstaterna	14
<i>Bevillningsutskottets</i> betänkande nr 1, ang. ändrad lydelse av 6 § förordningen om särskild sjömansskatt	14
— nr 2, ang. viss tullfrihet för Rädda barnen.....	14
— nr 3, ang. d:o för Scandinavian Airlines System	14
— nr 4, ang. ändrad lydelse av 3 § 3 mom. förordningen om särskild skatt å bensin och motorsprit.....	14
— nr 5, om begränsning av skatt på grund av 1955 års taxering....	14
— nr 6, ang. avtal med Belgien om utsträckning av avtalet mot dubbelbeskattning m. m.....	14
<i>Jordbruksutskottets</i> utlåtande nr 3, ang. befrielse från betalningskyldighet	14

Tisdagen den 7 februari

Kl. 16.00

§ 1

Justerades protokollet för den 31 nästlidna januari.

§ 2

Upplästes följande till kammaren inkomna läkarintyg:

Riksdagsman Per A. Johnsson, Kastanjegården, Mörrum, vårdas sedan den 30.1 detta år å medicinska avdeln. vid Karlshamns lasarett för allergisk sjukdom och är på grund av sin sjukdom oförmögen att delta i riksdagens arbeten under tiden t. o. m. den 11.2 1956, vilket härmed på heder och samvete intygas.

Karlshamn å länslasarettet den 3.2 1956

I tjänsten
T. Nordmark
Leg. läk.
Lasarettsläkare

Att riksdagsman Olof Persson på gr. av sjukdom är oförmögen att delta i riksdagsarbetet under tiden 6/2—15/2 1956 intygas härmed.

Lima d. 1/2 1956

Lars Myrberg
Provinsiälläkare

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr Johnsson i Kastanjegården från och med den 30 januari till och med den 11 februari samt herr Persson i Tandö under tiden den 6—den 15 innevarande månad.

§ 3

Svar på interpellation angående byggande av en riksväg mellan Sädvaluspe inom Arjeplogs kommun och Graddis vid norska gränsen

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Herr statsrådet HJALMAR NILSON, som yttrade:

Herr talman! Herr Jansson i Kalix har frågat mig, om jag haft eller inom den närmaste tiden ämnar upptaga samråd med den norske vägministern i frågan om byggande av en riksväg i Norrbottens län mellan Sädvaluspe inom Arjeplogs kommun och Graddis vid norska gränsen samt om jag, därest norrmännen visar intresse för saken, är beredd att upprepa initiativet från den s. k. Trondheimsvägen.

I anledning härav vill jag meddela följande.

I november förra året togs från kommunikationsdepartementets sida skriftlig kontakt med det norska samfärdselsdepartementet i föreliggande fråga. Härvid uttalades bl. a. att det var önskvärt dels att få kännedom om vilka planer som föreligger för utbyggnad på den norska sidan av vissa vägsträckor med vilka den tänkta mellanriksvägen skulle få anknytning samt i vilken takt de beräknades att förverkligas och dels att få del av de synpunkter man i Norge

Svar på interpellation angående byggande av en riksväg mellan Sädvaluspe inom Arjeplogs kommun och Graddis vid norska gränsen

anlägger på behovet av en sådan mellanriksförbindelse.

Jag har nyligen under hand erfarit att vissa undersökningar f. n. pågår i Norge i anledning av denna förfrågan och att man från norsk sida måste avvakta resultatet därav, innan svar kan lämnas.

Vad beträffar interpellantens andra fråga torde det ligga i sakens natur att jag, i avvaktan härpå, icke är beredd att taga någon ställning i ärendet. Det torde emellertid stå klart att, även om det på ömse sidor om riksgränsen finns intresse för en sålunda ifrågasatt mellanriksförbindelse, kan denna i behov och betydelse näppeligen vara jämförbar med den s. k. Trondheimsvägen, vars tillkomst bygger på helt speciella förutsättningar och som sammanbinder två stora befolkningscentra. Emellertid torde redan det förhållandet, att jag på sätt som skett sökt kontakt med vederbörande norska departement, visa att jag hyser intresse för denna fråga.

Härefter anförde:

Herr JANSSON i Kalix (s):

Herr talman! Till statsrådet Hjalmar Nilson ber jag att få framföra mitt tack för svaret på min interpellation om byggande av en riksväg från Sädvaluspe inom Arjeplogs kommun i Norrbotten över till Graddis vid norska gränsen. Jag utgår emellertid ifrån att statsrådet inte lägger alltför stor vikt vid detta tack, som med hänsyn till svarets innehåll är mera av formell natur. Jag hade varit tacksammare för bygdens vidkommande, om svaret varit något fylligare.

Jag noterar dock med tillfredsställelse, att statsrådet gjort vissa trevare för att utröna norrmännens intresse för vägen och att han funnit, att sådant intresse förefinnes på norsk sida. Där emot framgår det inte fullt tydligt av svaret, huruvida man hos de norska myndigheterna hyser något större intresse för vägen, endast att man där

håller på att utreda frågan om underlaget för en sådan riksväg.

Sedan skall jag också villigt medge, att jag inte hyst några större förhoppningar om att den svenska statsmakten vore villig att lämna särskilda medel för byggandet av denna väg, som skedde vid beslutet om den s. k. Trondheimsvägen. Det är bara då det gäller vissa militära anläggningar vi i Norrbotten kan få mer än vi önskat oss.

För att i någon mån motivera min interpellation skall jag med herr talmannens tillåtelse anföra några skäl, som anförts såväl från svensk som från norsk sida vid samtal, jag varit i tillfälle att delta i med representanter från bägge sidor om Kölen. Jag tror mig veta, att vår vägminister också är förtrogen med de skäl, som anföres för vägens tillkomst bland befolkningen i dessa trakter, och han har nog också mött den förtätade stämningen av förhoppning och tilltro till statsmakternas vilja att gripa hjälpande in för att lösa denna vägfråga.

Vägen Arjeplog—Graddis är intet påhitt av männen av i dag. Redan i slutet av 1800-talet beslöt den svenska riksdagen, att vägen skulle byggas, men Arjeplogs kommun, som skulle bli skyldig att underhålla vägen, vågade icke ta på sig kostnaderna härför den gången. Sedan har frågan om byggandet av en mellanriksväg med den ovan angivna sträckningen varit uppe då och då på länsstadiet. År 1946 höll man ett möte i Arjeplog, där intressenter även från norsk sida var närvarande, och då talade man sig varm för denna väg. Länsvägnämnden i Norrbotten har också haft vägfrågan uppe ett par gånger vid sina sammanträden. Vid sista sammanträdet, då man fastställde de nu gällande flerårsplanerna för vägbyggnader inom länet, fanns den med men föll tyvärr bort vid slutjusteringen i samband med den investeringsbegränsning, som drabbade hela vägväsendet.

Svar på interpellation angående byggande av en riksväg mellan Sädvaluspe inom Arjeplogs kommun och Graddis vid norska gränsen

Vilka skäl kan då anföras till försvar för de kostnader en väg som denna kommer att dra med sig? En undersökning av de virkesmängder på svensk sida, som med fördel skulle kunna befraktas efter denna väg och ge skogsägaren skäligt rotvärde för skogen, har givits vid handen, att virkesförrådet per hektar i runt tal kan beräknas till 40 kubikmeter, varav 86 procent utgör barrskog och 14 procent björkskog. Boniteten är givetvis i jämförelse med syd- och mellansvenska förhållanden svag och uppskattas i runt tal till en kubikmeter per hektar och år, men då det rör sig om väldiga arealer är det icke föräktliga mängder gagnvirke, som nu på grund av för höga flottningskostnader inte kan tagas ut. Belysande är, att rotvärdet inom Arjeplogs kommun vid 1933 års fastighetstaxering utgjorde 1:13 kronor, medan motsvarande siffror för Västerbottens fyra kommuner uppe i inlandet utgjorde i medeltal 1:99 kronor. Av intresse i sammanhanget kan också vara det förhållandet, att medan skogstillgången i Nordlands fylke i Norge utgör 5,50 hektar per innevånare, har Arjeplogs kommun inte mindre än 80 hektar per innevånare. Medtager man sedan även skogsbeståndet inom Arvidsjaurs kommun, som genom mellanriksvägens tillkomst skulle få förhöjd avsättning till bättre priser, skulle, har sakkunskapen räknat ut, cirka hundratusen hektar skogsmark få bättre avsättningsförhållanden. Mot bakgrunden av dessa siffror förstår man bättre befolkningens iver att få vägen byggd. Från Norge kan man dessutom få färsk fisk och vissa jordbruksprodukter, som det är angeläget att kunna införa hit till landet, eftersom många människor i denna del av Norrbotten har svårt att få tag i dessa varor.

Norrmännens intresse är knutet till skogsbeståndet på den svenska sidan. Vi skall hålla i minnet att i Rognan finns ett båtbyggeri, som enligt norsk

uppgift sysselsätter 100 man och som inte bara har svårt att få fram lämpliga trädrötter till byggande av fram- och akterstammar utan också lider brist på lämpligt bordvirke. En annan sak som är av betydelse i detta sammanhang är tjäran, som behövs för tätning av borden. Tjäran ställer sig rätt dyrbar för norrmännen på grund av de långa vägar som man nu måste frakta denna eftertraktade produkt.

En sammanfattning av det sagda ger alltså vid handen, att man på bägge sidor gränsen skulle ha utomordentligt intresse av vägens tillkomst. Och då har jag inte alls varit inne på frågan om turismen, som det skulle vara mycket intressant att ta upp i detta sammanhang. Jag skall emellertid inte göra det. Det får räcka med att säga, att vägen skulle gå genom kanske de vackraste delarna av hela Norrbottens län och Nordlands fylke i Norge. Den som gjort resor inom dessa landskapsdelar förstår vad en sådan betygssättning innebär. Jag vill tillägga att betygssättningen inte är min egen, utan att jag har fått den av kända representanter för turistväsendet.

Jag vill till sist, herr talman, återge delar av ett brev, som jag i fredags fick från en sammanslutning, benämnd Tiltaksrådet för Indre Salten, och vilket är undertecknat av sekreteraren i detta råd Jens A. Andersen. I översättning säges det i brevet bl. a. följande: »Genom TT har vi fått ett tidningsmeddelande om att Ni har interPELLERAT om hur det går med den gamla planen att bygga en mellanriksväg mellan Arjeplog i Norrbotten och Saltedal. Om vi fattat saken rätt har Ni frågat statsrådet Nilson, om han är beredd att söka kontakt med de norska myndigheterna för att utforska det norska intresset för denna väg.

Som Ni säkert känner till, har det på den norska sidan arbetats åtskilligt på denna väg den sista vintern. Detta gäl-

Svar på interpellation angående byggande av en riksväg mellan Sädvaluspe inom Arjeplogs kommun och Graddis vid norska gränsen

ler särskilt sträckan Saltedal—Junkerdal för att i första hand ordna vinterväg för innevånarna i Junkerdal. Vägen som nu nyttjas till Junkerdalen är nämligen utsatt för fara av ras.

Inom något år, kanske redan under 1957, räknar man med ny väg till Junkerdal och sedan återstår av hela vägen blott sträckan Junkerdal—Graddis. Sista nämnda ort ligger som bekant alldeles intill den svenska gränsen.

Tiltaksrådet för Indre Salten, som är ett interkommunalt (Samordnande) organ för kommunerna Fauske, Skierstad och Sörfolk i Indre Salten, är mycket intresserat av att projektet med väg över till Sverige kommer till utförande. Vi ämnar därför ta upp detta spörsmål med det snaraste med de norska vägmyndigheterna.»

Sedan kommer en del artighetsfraser, som kanske inte riktigt passar att återge i det här allvarliga sammanhanget.

Jag har genom mitt referat av det huvudsakliga innehållet i detta brev velat stryka under, att mellanriksvägen Arjeplog—Saltedal har betydelse för såväl den svenska som den norska befolkningen. Hos dem finns ett entydigt starkt intresse för saken. Nu är det blott att hoppas att statsrådet, som i interpellationssvaret deklarerat sitt intresse för frågan, inte låter det stanna vid detta, utan att statsrådet i enlighet med sitt löfte här kommer, så fort utredningen på norsk sida är klar, att åter göra sig påmind för att söka föra frågan framåt. Jag tror att vi har anledning att lita på att statsrådet inte står främmande för betydelsen av att utbygga de mellanfolkliga förbindelserna mellan de två broderländerna Norge och Sverige och för de planer som det här närmast gäller. Jag tror att frågan har en utomordentlig betydelse även i andra sammanhang än dem som nu har berörts av mig i mitt tack till statsrådet.

Som länsvägnämndens ordförande

har jag givetvis tillfälle att återkomma, och som riksdagsman kommer jag givetvis inte att släppa herr statsrådet, förrän vi har sett att vägbyggandet kommer till stånd.

Herr statsrådet **HJALMAR NILSON:**

Herr talman! I fråga om departementets intresse för denna väg torde det vara tillräckligt att nämna, att jag personligen har färdats hela den ifrågasatta vägsträckan för att ta del av problemet på platsen och göra mig förtrogen med villkoren där uppe. Vad sedan ärendets fortsatta prövning beträffar torde frågan i första hand få aktualiseras ifrån länets sida vid omprövningen 1957 av femårsplanen. Under tiden kommer kontakterna med Norge att fortgå och som jag hoppas ge mera påtagliga resultat.

Herr **HOLMBERG (k):**

Herr talman! Statsrådet förklarade, att han personligen har ett varmt intresse för denna fråga, och detta har jag ingen anledning att ifrågasätta. Men han måste å andra sidan förstå, att det i Norrbotten är minst sagt stor förtrytelse över det sätt på vilket denna fråga behandlats. Statsrådets eget besked i dag är också det magraste man gärna kunde vänta sig, även om man som jag och många med mig har erfarenhet av hur otroligt sakta det går att pressa fram någonting från kommunikationsdepartementet till förmån för Norrbotten.

Detta exempel är för all del inte det enda, men det är typiskt. Som herr Jansson redan har sagt fattades t. o. m. ett beslut här i riksdagen om denna väg redan för flera årtionden sedan. Redan då hade alltså riksdagen kommit till en insikt som vägministern ännu inte har kunnat tillägna sig, nämligen att detta är en kommunikationsled av så stor betydelse i många hänseenden att den

Svar på interpellation angående byggande av en riksväg mellan Sädvaluspe inom Arjeplogs kommun och Graddis vid norska gränsen

snabbt måste komma till utförande. Herr Jansson har erinrat om att denna fråga i många olika sammanhang har behandlats på länsplanet. Detta är riktigt. Länsstyrelsen och landstinget i Norrbotten har gjort stora bemödanden att få denna väg till stånd, vilket på sitt sätt är ett uttryck för den betydelse som norrbottningarna tillmäter vägprojektet. Redan i sådana sammanhang har det också ådagalagts, att de norska myndigheterna har ett utomordentligt varmt intresse för saken. De har också redan för många år sedan vidtagit åtgärder för att förverkliga projektet, så att det nu uteslutande beror på de svenska myndigheterna, närmast statsrådet Nilson, om önskemålen på bägge sidor om gränsen skall förverkligas, ty vägen får ju ingen betydelse för norrmännen heller om man inte bygger den vidare på svenska sidan.

Utom av länsmyndigheterna har frågan behandlats av riksdagen vid flera tillfällen under de senaste åren. Jag har själv för åtta, tio år sedan ingivit upprepade motioner om saken här i kammaren. Dessa syftade till att väcka till liv det beslut som statsmakterna tidigare hade fattat. Det är klart att de gamla kostnadsberäkningarna måste göras om, men detta borde ju ha kunnat ske ganska fort. Jag har i mina motioner också åberopat, att en praktiskt taget enhällig expertis från en massa områden som berörs av denna väg, förklarar, att vägprojektet under årens lopp inte förlorat i aktualitet utan att det tvärtom numera finns starkare skäl än någonsin för att genomföra det. Jag skall inte gå in på alla uttalanden från expertisen. Herr Jansson har redan anfört en rad exempel. Jag har också i mina motioner som ett av de tyngst vägande skälen åberopat vad skogsexperter förklarat beträffande skogstillgångarna i dessa områden, nämligen att det finns stora skogstillgångar som nu inte kan exploateras men som skulle

få mycket stort värde om vägen kom till stånd.

För närvarande finns som bekant inte någon landsvägsförbindelse över till Norge längs den långa gräns som Norrbotten har mot Norge. Så som motorismen nu har utvecklats är självklart behovet av en sådan förbindelse mycket stort.

Efter de vaga löften som gavs efter debatten om mina motioner kom inte något livstecken från kanslihuset. Jag interPELLERADE därför statsrådet vid 1950 års riksdag. Statsrådet ställde då faktiskt i utsikt en utredning. Men han ville få litet tid på sig för den saken, och det kunde man ju förstå. Men att det skulle behöva ta fem år och att statsrådet Nilson i dag inte har något resultat att framlägga av en sådan utredning, tycker jag är litet orimligt.

Sist jag diskuterade den här saken med statsrådet Nilson hade han ett argument, som kanske spelar en viss roll också den här gången. Han förklarade nämligen, att det inte fanns tillräckligt många arbetslösa i Norrbotten för att man skulle kunna sätta i gång ett sådant här stort projekt — ändå hade vi vid den tidpunkten 4 000 anmälda arbetslösa. Såsom både herr Gavelin och jag då erinrade om förhåller det sig som regel så, att man kan räkna med minst lika många *icke* anmälda arbetslösa som anmälda; vi hade alltså en mycket stor arbetslöshet vid den tidpunkten. Även under de år som gått sedan interpellationsdebatten hölls har vi tidvis haft flera tusen arbetslösa, och nu meddelar arbetsmarknadsstyrelsen i sin senaste rapport, att vi har betydligt över 2 000 anmälda arbetslösa i Norrbotten — för att inte tala om alla *icke* anmälda.

Om statsrådet nu vidhåller detta betraktelsesätt beträffande denna väg, finns det anledning att fråga honom, om vi måste komma tillbaka till 1930-talets förhållanden innan han anser det nödvändigt att utföra denna vägbygg-

Svar på interpellation angående byggande av en riksväg mellan Sädvaluspe inom Arjeplogs kommun och Graddis vid norska gränsen

nad, som alla norrbottningar anser i högsta grad angelägen. Jag vill för min del hoppas, att denna förnyade påstötning om ett av de viktigaste kommunikationsprojekten i Norrbotten föranleder statsrådet Nilson att ta frågan under omprövning och därvid handla betydligt snabbare än han gjort hittills.

Herr JANSSON i Kalix (s):

Herr talman! Herr statsrådet sade, att länsvägnämnden borde ha den här vägen i tankarna vid den revidering av vägprojektet som länsvägnämnden skall företa i samråd med de statliga vägmyndigheterna år 1957. Jag kan försäkra statsrådet, att vi från länsvägnämndens sida kommer att göra allt för att ge denna väg en sådan placering i våra planer, att vi med normal tilldelning av vägmedel kan börja byggandet. Där emot kan jag givetvis inte svara för hur det blir, om man sätter en investerings-spärr just ovanför anslaget till den vägen, så att projektet för andra gången ramlar bort ur flerårsplanen.

Vi lovar dock att vi i gott samförstånd med statsrådet skall göra allt vad på oss ankommer för att denna väg skall komma med i investeringsplanen.

Herr statsrådet HJALMAR NILSON:

Herr talman! Till en början vill jag klargöra, att frågan om vilka vägar i ett län som skall komma upp på flerårsplanerna i mycket hög grad beror på de lokala länsmyndigheterna. Länsmyndigheterna prövar och bedömer de olika vägarnas angelägenhetsgrad och för upp projekten i den ordning som man anser dem önskvärda, och den angelägenhetsgraderingen ändras i mycket få fall och endast, om något ärendet besvärsvägen förs under Kungl. Maj:ts prövning. Det beror alltså inte, såsom herr Holmberg trodde, uteslutande på mig om en väg av denna art kommer med på en femårsplan eller inte och i vilken turordning vägprojektet

placeras. De lokala myndigheterna har ett betydande inflytande på den saken, och vad Norrbotten beträffar har departementet, såvitt jag kan minnas, inte i någon nämnvärd utsträckning ändrat på den lokala angelägenhetsgraderingen.

Sedan vill jag rätta ett litet missförstånd, som herr Holmberg gjorde sig skyldig till. Det är riktigt att kommunikationsministern år 1950 hette Nilsson, men det var inte jag som då handlade dessa ärenden. Det förklarar kanske, att jag inte anser mig ha anledning att gå in på de slutsatser herr Holmberg drog av dåvarande kommunikationsministerns uttalanden.

Herr JANSSON i Kalix (s):

Herr talman! Det är i och för sig riktigt som statsrådet sade, att planerna inte är föremål för någon nämnvärd retuscheri i departementet. Jag vill dock erinra om att vi i Norrbotten under en rad år har haft ett anslag på 10 miljoner för vägbyggnad. Plötsligt fick vi en anmälan från väg- och vattenbyggnadsverket, att våra anslag för den närmaste femårsperioden skulle skäras ned från 10 till 7 miljoner. När vi gjorde de senaste vägplanerna fick vi därför laborera med två alternativ, varav det ena upptog 10 miljoners anslag, som vi haft tidigare om åren, och det andra 7 miljoner, som väg- och vattenbyggnadsverket hade anvisat. I det första alternativet fanns Graddisvägen med, men på grund av investeringsbegränsningen kom det andra alternativet att gälla för vårt län, och där hade Graddisvägen fallit bort.

Herr HOLMBERG (k):

Herr talman! Jag vet också att det var en annan kommunikationsminister då. Jag vet likaledes att den här frågans behandling har varit precis likadan under de båda kommunikationsministrarnas förvaltning; det har varit samma dröjsmål i bägge fallen. Men det är väl

Svar på interpellation angående byggande av en riksväg mellan Sädvaluspe inom Arjeplogs kommun och Graddis vid norska gränsen

i alla fall så, att ett besked som ett statsråd ger till riksdagen lämnas på *regeringens* vägnar, och det nuvarande statsrådet Nilson har därför ingen anledning eller rätt att nonchalera de löften som på regeringens vägnar har givits av ett annat statsråd Nilsson i denna fråga.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 4

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts på bordet liggande proposition, nr 55, angående anslag för budgetåret 1956/57 till avlöningar vid karolinska sjukhuset.

§ 5

Föredrogs, men bordlades åter statsutskottets utlåtande nr 1, bevillningsutskottets betänkanden nr 1—6 samt jordbruksutskottets utlåtande nr 3.

§ 6

Föredrogs den av fru *Lindskog* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för socialdepartementet angående en förbättrad ställning för partiellt arbetsföra kvinnor, m. m.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 7

Föredrogs den av herr *Ahman* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet angående ombyggnad av bandelen Dannemora—Hargshamn.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 8

Föredrogs den av herr *Cassel* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till hans excellens herr ministern för utrikes ärendena angående återbetalningen av tyska Kalisyndikatets obligationer.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 9

Anmälades, att följande Kungl. Maj:ts propositioner och skrivelse tillställts kammaren, nämligen

nr 42, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 och 2 §§ förordningen den 11 maj 1951 (nr 230) med provisoriska bestämmelser om särskilda investeringsfonder för ersättande av förlorade inventarier och lagertillgångar, m. m.,

nr 45, angående val av ombud jämte suppleanter i Europarådets rådgivande församling,

nr 47, med förslag till lag om ändrad lydelse av punkt 2 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370),

nr 51, med förslag till ändrad lydelse av 22 § 2 mom. regeringsformen,

nr 52, med förslag till lag om tillfällig ökning av regeringsrådets antal,

nr 53, angående godkännande av avtal om inrättande och drift av ett silikatforskningsinstitut, m. m.,

nr 54, angående ersättning i vissa fall i anledning av olycksfall i arbete eller yrkessjukdom, och

nr 56, om godkännande av handelsavtal mellan Sverige och Tjeckoslovakien.

Nämnda propositioner och skrivelse bordlades.

§ 10

Anmälades följande till herr talmannen under sammanträdet avlämnade motioner:

nr 642, av herr *Nilsson* i Bästekille *m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 48, angående vissa ändringar i polislönereglementet m. m.,

nr 643, av herr *Kristensson* i Osby *m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 37, angående prisutjämningsavgift m. m., samt

nr 644, av herrar *Cassel* och *Östlund*,

likaledes i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 37.

Dessa motioner bordlades.

§ 11

Justerades ett protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här-
efter kl. 16.32.

In fidem
Gunnar Britth

Onsdagen den 8 februari

Kl. 14.00

§ 1

Herr TALMANNEN yttrade:

Ett omtryckt exemplar av motionen II: 220 av herr *Hansson* i Skegrie m. fl. om avskaffande av kvarlåtenskapsskatten m. m. utdelas till kammarens ledamöter. Anledningen härtill är att i det tidigare, feltryckta exemplaret herr *Andersson* i Mölndal kommit att angivas som motionär i stället för herr *Andersson* i Bråmhult.

§ 2

Svar på fråga ang. beskattningen av arealbidrag för skördeskador

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Chefen för finansdepartementet, herr statsrådet STRÅNG, som anförde:

Herr talman! Herr förste vice talmannen har till mig riktat frågan, om det enligt min mening är möjligt att tolka bestämmelserna i kommunalskattelagen rörande den tidpunkt då viss inkomst är tillgänglig för lyftning så, att de 1955 beslutade arealbidragen för skördeskador kan upptagas till beskattning vid 1956 års taxering.

Den väckta frågan har tidigare uppmärksammats i en interpellation i första kammaren av fru *Margret Nilsson*. Jag besvarade interpellationen den 18 januari och framhöll därvid bland annat följande.

Arealbidragen började utbetalas i större omfattning dagarna omkring den 9 januari. Huvudparten bidrag kan antagas bli utbetalda under loppet av januari. Men man måste räkna med att åtskilliga bidrag — beroende på att ansökningarna inkommit senare, behovet av kontroll utav lämnade uppgifter och anhopningen av ansökningar hos vissa lantbruksnämnder — kommer att utgå först vid en senare tidpunkt.

Bidragens storlek är minst 50 kronor och torde sällan uppgå till eller överstiga 5 000 kronor. Flertalet bidrag torde komma att understiga 1 500 kronor.

Enligt kommunalskattelagen skall inkomst i fall, varom nu är fråga, beskattas och upptagas som inkomst för det år då bidragen uppburits. Från denna huvudregel göres undantag endast då inkomsten i fråga hänför sig till det gångna året och har uppburits i nära anslutning till årsskiftet. I praxis har i vissa jämförbara fall inkomst eller utgift hänförs till det gångna året, då

Svar på fråga ang. den långa väntetiden för erhållande av resultaten från tagna blodprov

inkomsten uppburits eller utgiften skett senast den 15 januari.

Enligt vad jag framhöll i mitt tidigare omnämnda interpellationssvar krävs en lagändring, om man vill uppnå att samtliga arealbidrag skall få räknas som inkomst under 1955. Men enligt min mening talar avgörande skäl mot en sådan bestämmelse. Till en början skulle man för dessa fall bryta en grundprincip i skattelagstiftningen, oaktat man inte funnit skäl att göra detta i andra jämförbara fall. Vidare skulle man under alla förhållanden få begränsa sig till bidrag utbetalade senast den 15 februari, då självdeklarationerna skall avges, i följd varav syftet med lagstiftningen inte helt skulle kunna uppnås. En dylik regel, som måste utformas som en absolut bestämmelse, skulle härjämte innebära att den, som nu skall och även vill deklarerat bidraget först 1957, i stället måste göra det redan 1956. Härtill kommer slutligen frågans i viss mån begränsade räckvidd, nämligen med hänsyn till att kommunalskatten är proportionell och statsskatten likaledes proportionell i vissa inkomstlägen, för gifta upp till en årsinkomst, efter avdrag för omkostnader, skatter och andra allmänna avdrag, av inemot 12 000 kronor.

Som jag i mitt interpellationssvar framhöll, ansåg jag övervägande skäl tala mot en lagändring.

Härpå yttrade

Herr förste vice talmannen **SKOGLUND** (h):

Herr talman! Jag tackar finansministern för svaret.

Den fråga jag i början av riksdagen ställde till finansministern angående beskattningen av beslutade arealbidrag var en vid den tidpunkten aktuell och bland jordbrukarna mycket diskuterad fråga. Man kände sig osäker, om man — som de flesta önskade — hade möjlig-

het att ta in arealbidragen i 1955 års bokslut eller om de, på grund av att de utbetalats först under 1956, måste hänföras till 1956. Genom statsrådets interpellationssvar i första kammaren den 18 januari fick jordbrukarna ett klart besked om statsrådets uppfattning, och det var så klagande att jag inte har anledning att kommentera det. Jag förstår finansministerns inställning och framför inget klander i det hänseendet.

Jag vill tillägga, att finansministerns dröjsmål med svaret här i kammaren inte beror på honom utan på mig som har varit bortrest. Han erbjöd mig svaret redan för fjorton dagar sedan.

Skulle jag ytterligare tillägga någonting, skulle det vara att beskattningen dock icke är så allvarlig, som man skulle kunna ifrågasätta när man läser dagens föredragningslista. Där talas nämligen om herr förste vice talmannen Skoglunds fråga angående beskattning av skördebeskattning.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 3**Svar på fråga ang. den långa väntetiden för erhållande av resultaten från tagna blodprov**

Chefen för inrikesdepartementet, herr statsrådet **HEDLUND**, erhöll på begäran ordet och anförde:

Herr talman! Herr Widén har frågat mig, om jag vill lämna en redogörelse för bakgrunden till den långa väntetiden för erhållande av resultaten från tagna blodprov.

Tyvärr föreligger här en eftersläpning som under det sista halvåret varierat mellan 3—4 veckor och 4 månader, men som nu har nedgått. Dröjsmålet är att hänföra till en omläggning av verksamheten, en betydande ökning av antalet prover och vissa personalsvårigheter.

Omläggningen av analysarbetet sked-

Svar på fråga ang. översyn av de statliga avlöningsförfattningarna

de med början sommaren 1955 — efter förslag av en särskilt tillkallad utredningsman — för att öka säkerheten i analysarbetet. Varje prov undersöktes efter denna omläggning enligt två olika metoder. Vad antalet prov angår må nämnas, att detta ökade efter den 1 oktoger 1955 så att det för den månaden översteg antalet i oktober 1954 med 63 procent. Därefter har dock provfrekvensen nedgått.

För omläggningen av verksamheten inrättades nya befattningar, av vilka en försöksassistent icke kunde besättas förrän 1 oktober 1955. Kort därefter måste den tjänstgörande laboratorn, vilken lämnat väsentlig medverkan vid genomförandet av det nya analysystemet, ges ledigt under tre månader utan att det var möjligt att förordna vikarie. Då organisationen av laboratoriet icke syntills tillfredsställande för den nuvarande arbetsbelastningen tillkallades på hösten 1955 en särskild utredning om verksamheten. Den har följt situationen med uppmärksamhet och på dess initiativ har vissa organisatoriska åtgärder vidtagits för att minska balansen. Avarbetningen av denna har börjat och en förbättring torde nu vara att vänta.

Härefter yttrade

Herr WIDÉN (fp):

Herr talman! Jag ber att få tacka inrikesministern för svaret på min fråga.

Det väckte en viss förvåning när man i samband med Kungsbro-olyckan fann, att det dröjde tre månader att få besked om resultatet av blodprovet. Vi kan givetvis vara överens om att det är för lång tid och att resultatet bör komma i närmare anslutning till tagande av blodprov. Vi är också, såsom framgår av inrikesministerns svar, överens om att man bör söka åstadkomma större säkerhet för att få ett riktigt utslag av blodprov, och det är denna strävan som gjort att man har utökat provtagningarna för varje fall. Eftersläpningen be-

ror, vilket även framgick av svaret, på det ökade antalet misstänkta rattfyllerifall. Det finns många skäl till detta, som jag inte här behöver gå in på.

Nu verkar det som om det också är vissa personalsvårigheter som har förorsakat den stora eftersläpningen. Det är beklagligt, men det är väl ingenting att göra åt det. Jag vill bara påminna om att inrikesministern av förra årets riksdag fick fullmakt att här företaga de utökningar, som kunde vara påkallade för att man skulle få en kortare väntetid när det gällde resultaten av blodproven.

Härmed var överläggningen slutad.

§ 4

Svar på fråga ang. översyn av de statliga avlöningsförfattningarna

Ordet lämnades på begäran till

Chefen för civildepartementet, herr statsrådet LINDHOLM, som anförde:

Herr talman! Herr Nihlfors har frågat mig, om jag inom en nära framtid ämnar låta göra den översyn av de statliga avlöningsförfattningarna, som riksdagen på förslag av riksdagens revisorer har hemställt om.

Härtill får jag svara, att denna översyn kommer att göras så snart de personella resurserna medger det. Som bekant råder numera så gott som året runt stor livaktighet på löneområdet och kretsen av personer, som är lämpliga för en uppgift av ifrågavarande slag och som också vill åtaga sig uppgiften, är tyvärr begränsad.

Vidare yttrade

Herr NIHLFORS (fp):

Herr talman! Jag får tacka civilministern för att han svarat på denna fråga, även om han inte hade så mycket att komma med, och också för att han lämnat svaret från talarstolen med de möj-

Svar på fråga ang. översyn av de statliga avlöningsförfattningarna

ligheter som därigenom gavs att även från läktarna höra det.

Jag vill, herr talman, bara med några ord lägga fram min syn på denna fråga. Det är nämligen inte bara löntagarorganisationerna, som vill ha förändringar i avlöningsförfattningarna i, skall vi säga, förenklande syfte, utan även arbetsgivarna. Riksdagen har också uttalat sig i den riktningen. Man kan nog misstänka att det kanske finns olika avsikter bakom detta uttalade intresse för en översyn av avlöningsförfattningarna. Jag förmodar att man på arbetsgivarsidan är mest intresserad av en teknisk förenkling, som till äventyrs kan innebära försämringar, medan man på löntagarsidan mest är intresserad av en översyn som — låt vara att den även siktar till förenkling — också siktar till förbättringar av påtagliga felaktigheter, så som man ser det på den kanten.

Jag är övertygad, herr talman, att civilministern om några dagar, när han kommer att träffa löntagarnas representanter vid förhandlingsbordet om 1956 års löner, kommer att ställas inför krav på att avlöningsförfattningarna blir föremål för en översyn snarast möjligt. Nu säger statsrådet, att det inte finns experter som kan eller vill åtaga sig detta arbete. Det är inte första gången som jag för min del har fått det svaret från statsrådsbänken i olika sammanhang, när jag intresserat mig för att försöka driva fram en fråga litet fortare än den vanliga lunken. Och då måste man säga sig: Hur kommer det sig att utvecklingen gått därhän, att det faktiskt råder brist på expertis när det gäller vissa speciella frågor, som behöver utredas och där alla är överens om att de behöver utredas? Såvitt jag förstår beror det helt enkelt på att det även här är en lönefråga. Jag vet inte om det är möjligt att förhandla om den saken, men jag tror det är en lönefråga på det sättet, att det är en eftersläpning av en gammal lönesättning.

Man har givit en dusör, som är lika år från år oavsett vad som händer på löne marknaden i övrigt, och det blir naturligtvis även på detta experthåll ett visst skattetänkande. Man konstaterar att det är inte värt att uppoffra hela dygnet för en spottstyver, av vilken marginalskatten tar det mesta.

Jag skulle alltså vilja sluta med en hemställan — utan att på något sätt vara bemyndigad av dem, som kan tänkas beröras därav — att civilministern tänker igenom, om det finns några möjligheter till en friare lönesättning även i utredningsbranschen.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 5

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts å bordet vilande proposition nr 42, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 och 2 §§ förordningen den 11 maj 1951 (nr 230) med provisoriska bestämmelser om särskilda investeringsfonder för ersättande av förlorade inventarier och lagertillgångar, m. m.

§ 6

Föredrogs Kungl. Maj:ts skrivelse nr 45, angående val av ombud jämte suppleanter i Europarådets rådgivande församling.

På hemställan av herr talmannen, som förklarade sig hava om tiden för valet samrätt med första kammarens talman, beslöt kammaren att vid plenum onsdagen den 22 februari utse ledamöter och suppleanter i Europarådets rådgivande församling.

§ 7

Föredrogs var efter annan följande Kungl. Maj:ts på kammarens bord ligande propositioner; och remitterades därvid

till bevillningsutskottet propositionen nr 47, med förslag till lag om ändrad

Interpellation ang. den pågående utredningen av frågor rörande djurplågeri

lydelse av punkt 2 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370);

till konstitutionsutskottet propositionen nr 51, med förslag till ändrad lydelse av 22 § 2 mom. regeringsformen;

till behandling av lagutskott propositionen nr 52, med förslag till lag om tillfällig ökning av regeringsrådets antal;

till statsutskottet propositionerna:

nr 53, angående godkännande av avtal om inrättande och drift av ett silikatforskningsinstitut, m. m., och

nr 54, angående ersättning i vissa fall i anledning av olycksfall i arbete eller yrkessjukdom; samt

till utrikesutskottet propositionen nr 56, om godkännande av handelsavtal mellan Sverige och Tjeckoslovakien.

§ 8

Föredrogos var för sig följande på bordet vilande motioner; och hänvisades därvid

till statsutskottet motionen nr 642, av herr Nilsson i Bästekille *m. fl.*, samt

till bevillningsutskottet motionerna: nr 643, av herr Kristensson i Osby *m. fl.*, och

nr 644, av herrar Cassel och Östlund.

§ 9

Föredrogos vart efter annat

statsutskottets utlåtande nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1956/57 under första huvudtiteln, avseende anslagen till kungl. hov- och slottsstaterna;

bevillningsutskottets betänkanden:

nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 6 § förordningen den 5 juni 1953 (nr 293) om särskild sjömansskatt,

nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fortsatt tullfrihet i vissa fall för Föreningen Rädda barnen för kläder, beklädnadsmateriel och livs-förnödenheter,

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tullfri införsel av en utav Scandinavian Airlines System, Stockholm, anskaffad flygträningsapparat m. m.,

nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 3 § 3 mom. förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit,

nr 5, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning med särskilda bestämmelser om begränsning av skatt på grund av 1955 års taxering, och

nr 6, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av avtal mellan Sverige och Belgien om utsträckning till Belgiska Kongo och mandatområdet Ruanda-Urundi av tillämpligheten av det mellan Sverige och Belgien den 1 april 1953 ingångna avtalet för undvikande av dubbelbeskattning och för reglering av vissa andra frågor beträffande skatter å inkomst och förmögenhet; samt

jordbruksutskottets utlåtande nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse i vissa fall från betalningsskyldighet till kronan.

Kammaren biföll vad utskotten i dessa utlåtanden och betänkanden hemställt.

§ 10

Interpellation ang. den pågående utredningen av frågor rörande djurplågeri

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Fru EWERLÖF (h), som yttrade:

Herr talman! Gång efter annan föres uppseendeväckande fall av djurplågeri

Interpellation ang. den pågående utredningen av frågor rörande djurplågeri

till allmänhetens kännedom. Det är med största sannolikhet blott ett ringa fåtal av de begångna brotten som kommer i dagen. Det är ett angeläget önskemål att dessa förbrytelser i laga ordning beivras. Ett förtjänstfullt arbete utföres på privat initiativ för att råda bot på i många fall upprörande missförhållanden. Jag åsyftar därvid bl. a. det arbete som utföres för att förbättra bandhundarnas förhållanden.

1953 tillsattes en utredning med uppgift bl. a. att utreda möjligheterna för en fullständigare kontroll och ett effektivare beivrande av begånget djurplågeri. Något resultat har ännu ej framvisats.

Med stöd av ovanstående hemställer jag om kammarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet få ställa följande fråga:

Kan herr statsrådet upplysa om när resultat av pågående utredning om frågor i samband med djurplågeri kan väntas?

Denna anhållan bordlades.

§ 11

Till bordläggning anmäldes

statsutskottets utlåtanden:

nr 13, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag för budgetåret 1956/57 till oförutsedda utgifter,

nr 16, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1955/56, i vad propositionen avser socialdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner,

nr 17, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1955/56, i vad propositionen avser kommunikationsdepartementets verksamhetsområde,

nr 19, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1955/

56, i vad propositionen avser eklestistikdepartementets verksamhetsområde,

nr 21, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1955/56, i vad propositionen avser vissa anslag till statens skol- och yrkeshem på Salbohed m. m.,

nr 22, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1955/56, i vad propositionen avser vissa anslag till alkoholistvård m. m.,

nr 23, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående stat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1956/57,

nr 24, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fortsatt disposition av vissa äldre anslag, och

nr 25, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående frågor om befrielse från ersättningskyldighet till kronan;

första lagutskottets utlåtanden:

nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § lagen den 4 mars 1955 (nr 86) i anledning av Sveriges anslutning till de internationella fördragen angående godsbefordran å järnväg samt angående befordran å järnväg av resande och resgoods,

nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 21 december 1949 (nr 655) med särskilda bestämmelser om utskrivning från sinnessjukhus, och

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 29 juni 1945 (nr 520) om återställande av viss från ockuperat land härrörande egenom, m. m.; samt

andra lagutskottets utlåtanden:

nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning

om ändring av 6 § familjebidragsförordningen den 29 mars 1946 (nr 99),

nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition rörande ratifikation av en konvention mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om social trygghet, och

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i bidragsförskottslagen den 11 juni 1943 (nr 382).

§ 12

Anmälades och godkändes bevillningsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 49, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 6 § förordningen den 5 juni 1953 (nr 293) om särskild sjömansskatt;

nr 50, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fortsatt tullfrihet i vissa fall för Föreningen Rädde barnen för kläder, beklädnadsmateriel och livsförnödenheter;

nr 51, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tullfri införsel av en utav Scandinavian Airlines System, Stockholm, anskaffad flygträningsapparat m. m.;

nr 52, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 3 § 3 mom. förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit;

nr 53, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning med särskilda bestämmelser om begränsning av skatt på grund av 1955 års taxering; och

nr 54, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av avtal mellan Sverige och Belgien om utsträckning till Belgiska Kongo och mandatområdet Ruanda-Urundi av tillämpligheten av det mellan Sverige och Belgien den 1 april 1953 ingångna avtalet för undvikande av dubbelbeskattning och för reglering av vissa andra frågor beträffande skatter å inkomst och förmögenhet.

§ 13

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här-
efter kl. 14.28.

In fidem
Gunnar Britth